

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/63/2024
Identifikačné číslo spisu:	5119011371
Dátum vydania rozhodnutia:	09.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Zeleňáková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5119011371.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Zeleňákovvej a sudcov JUDr. Dušana Szabóa a JUDr. Dušana Krč - Šeberu, v trestnej veci obvineného Y. K., pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 9. októbra 2024 v Bratislave, o dovolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo 14. júna 2023, sp. zn. 3Tos/60/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky odmieta.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej tiež „okresný súd" alebo „súd prvého stupňa") uznesením z 5. apríla 2023, sp. zn. 35T/101/2019 rozhodol tak, že podľa § 420 Trestného poriadku, § 419 ods. 1 Trestného poriadku s použitím § 52 ods. 1 Trestného zákona vyslovil, že obvinený Y. K. (ďalej len „obvinený") sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia s probačným dohľadom uloženej mu rozsudkom Okresného súdu Žilina, č. k. 35T/101/2019-129 zo 4. marca 2020, právoplatným dňa 4. marca 2020, neosvedčil a obvinenému nariadil výkon súhrnného trestu odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky a zároveň podľa § 419 ods. 4 Trestného poriadku s použitím § 52 ods. 5 a § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona obvineného zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej tiež „krajský súd" alebo „sťažnostný súd") uznesením zo 14. júna 2023, sp. zn. 3Tos/60/2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie") rozhodol tak, že podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť obvineného proti uzneseniu Okresného súdu Žilina z 5. apríla 2023, sp. zn. 35T/101/2019 ako nedôvodnú zamietol.

3. Proti napadnutému uzneseniu podal 11. júna 2024 minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti" alebo „dovolateľ") dovolanie, v ktorom uviedol, že obvinený bol rozsudkom Okresného súdu Žilina zo 4. marca 2020, sp. zn. 35T/101/2019, právoplatným toho istého dňa uznaný vinným zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona a prečinu

výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky s podmieneným odkladom jeho výkonu za súčasného uloženia probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe, pričom skúšobná doba 3 (tri) roky plynula od 5. marca 2020 do 5. marca 2023. Minister spravodlivosti poukázal na to, že obvinený si plnil súdom stanovené povinnosti, teda osobne sa poškodeným ospravedlniť a pravidelne sa zúčastňoval probačných stretnutí.

4. Vo vzťahu k šiestim dopravným priestupkom spáchaným v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia v dňoch 16. septembra 2020, 21. septembra 2020, 4. októbra 2022, 19. októbra 2022, 23. októbra 2022 a 6. decembra 2022 minister spravodlivosti uviedol, že skutočnosť spočívajúca v tom, že odsúdený spáchal v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia priestupok a bol za to právoplatne postihnutý, nemožno mechanicky považovať za dôvod na rozhodnutie podľa § 416 Trestného poriadku o výkone zvyšku trestu odňatia slobody. V takom prípade súd musí, podľa názoru ministra spravodlivosti, skúmať závažnosť priestupku s ohľadom na spôsob jeho vykonania, spôsobený následok, okolnosti, za ktorých bol spáchaný, mieru zavinenia páchatelia i jeho pohnútku, pretože rozhodujúca je materiálna stránka priestupku a nie jeho právne (formálne) posúdenie správnym orgánom s tým, že rozhodnutie o výkone zvyšku trestu odňatia slobody bude prichádzať do úvahy spravidla až vtedy, ak správanie odsúdeného a závažnosť priestupku dosiahne intenzitu, z ktorej sa dá vyvodiť, že podmienne prepustený nemá záujem napraviť sa a viesť riadny život. Podľa názoru ministra spravodlivosti konštatovanie okresného a krajského súdu, že obvinený v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia nevedol riadny život, neodráža realitu vedenia života obvineného, pretože obvinený splnil všetko, čo sa od neho v skúšobnej dobe očakávalo, pričom ani dopustenie sa väčšieho množstva nezávažných priestupkov na úseku dopravy, ktoré nijako nesúviseli s jeho predchádzajúcim trestným činom neznamena, že obvinený nevedol riadny život. Minister spravodlivosti ďalej uviedol, že krajský súd bral do úvahy len počet priestupkov, ale nie okolnosti či následky.

5. Dovolateľ zdôraznil, že pojem riadny život nie je možné zamieňať s bezúhonnosťou a záveru vedenia riadneho života nemôže prekážať okolnosť, že obvinený bol potrestaný za priestupky, ktorých sa bežne dopúšťajú aj bezúhonní členovia spoločnosti. Pri spáchaní priestupkov na úseku cestnej premávky je tak, podľa názoru ministra spravodlivosti, potrebné skúmať, či sa jedná skutočne o vybočenie z rámca vedenia riadneho života. Dovolateľ ďalej konštatoval, že účelom podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody je dosiahnuť účel trestu, t. j. nápravu páchatelia, aj miernejšími prostriedkami a ak je táto náprava dosiahnutá, obvinený sa počas skúšobnej doby riadne zamestná a prostriedky na svoju obživu si zabezpečuje prácou, nedopúšťa sa ďalšej trestnej činnosti, splní všetky obmedzenia a povinnosti uložené mu počas skúšobnej doby, tak potom nariadený výkon pôvodne odloženého trestu odňatia slobody podľa názoru ministra spravodlivosti nie je v súlade s § 34 ods. 1 Trestného zákona.

6. Minister spravodlivosti poukázal na záverečnú správu probačného a mediačného úradníka, z ktorej plynie, že obvinený počas skúšobnej doby splnil súdom uložené povinnosti a obmedzenia, teda dodržiaval podmienky probačného dohľadu, vykonával živnosť, má rodinu a riadne sa zaradil do spoločnosti, nedopustil sa už obdobného trestného činu a ani žiadneho iného, preto podľa názoru ministra spravodlivosti nariadenie výkonu trestu odňatia slobody nemôže byť v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a ani s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a napadnutým rozhodnutím došlo k porušeniu zákona v neprospech obvineného.

7. Dovolateľ preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že napadnutým uznesením bol porušený zákon v ustanoveniach § 34 ods. 1 a § 52 ods. 1 Trestného zákona v neprospech obvineného; podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a zrušil tiež všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajskému súdu v Žiline prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

8. K dovolaniu ministra spravodlivosti sa vyjadril obvinený, jednak sám podaním doručeným Okresnému

súdu Žilina 8. júla 2024, ako aj prostredníctvom svojho obhajcu, vyjadriac súhlas s dovolaním ministra spravodlivosti a jeho závermi.

9. K dovolaniu ministra spravodlivosti sa vyjadrila aj prokurátorka Okresnej prokuratúry Žilina (ďalej len „prokurátorka“), ktorá vyjadrila názor, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že obvinený sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia s probačným dohľadom neosvedčil. Podľa názoru prokurátorky súd vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie a zabezpečené dôkazy vyhodnotil správne. Prokurátorka sa s argumentáciou ministra spravodlivosti nestotožnila, pretože obvinený si bol vedomý toho, že mu plynie skúšobná doba, avšak napriek tomu riadny život nevedol, keďže počas jej plynutia spáchal šesť priestupkov na úseku cestnej premávky s tým, že vedením riadneho života je také vedenie života, ktoré nebude spojené s páchaním akejkoľvek protiprávnej činnosti, teda ani na úrovni páchania dopravných priestupkov. Podľa názoru prokurátorky obvinený spôsobom svojho života počas plynutia skúšobnej doby preukázal ľahostajný prístup k dodržiavaniu právneho poriadku štátu a napriek ukladaným sankciám pokračoval v páchaní priestupkov, ktoré páchal v pomerne krátkom časovom období po sebe. Navrhla preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie ministra spravodlivosti podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

10. Spis Okresného súdu Žilina bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený na rozhodnutie o dovolaní ministra spravodlivosti 20. septembra 2024.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) v rámci skúmania splnenia procesných podmienok na podanie dovolania zistil, že dovolanie bolo podané včas (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie prípustné je (§ 371 ods. 2 Trestného poriadku) a zároveň osobou ktorá je na podanie takého dovolania oprávnená (§ 371 ods. 2 Trestného poriadku).

12. Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku Dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

13. Podľa § 368 ods. 2 Trestného poriadku Ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie

- a) rozsudok a trestný rozkaz,
- b) uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
- c) uznesenie o zastavení trestného stíhania,
- d) uznesenie o podmienечnom zastavení trestného stíhania,
- e) uznesenie o podmienечnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,
- f) uznesenie o schválení zmiernosti a zastavení trestného stíhania,
- g) rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
- h) rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

14. Podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku Minister spravodlivosti podá dovolanie okrem dôvodov uvedených v odseku 1 aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe, Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmienечnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmienечne odložený, o výkone zvyšku trestu po podmienечnom prepustení alebo o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste.

15. Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku Dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

16. Obvinený proti napadnutému uzneseniu podal prostredníctvom svojho obhajcu 24. októbra 2023 dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením z 19. decembra 2023, sp. zn. 4Tdo/83/2023 podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietol, pretože obvinený s poukazom na § 371 ods. 2 Trestného poriadku nebol oprávnenou osobou na jeho podanie.

17. Následne obvinený predložil Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky podnet na podanie dovolania v jeho prospech, čo vyplýva zo žiadosti Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky o predloženie spisového materiálu adresovanej Okresnému súdu Žilina. Najvyšší súd preto konštatuje, že podmienka uvedená v § 369 ods. 1 Trestného poriadku pre podanie dovolania ministrom spravodlivosti bola splnená.

18. Zo spisu súdu prvého stupňa, sp. zn. 35T/101/2019 najvyšší súd zistil, že obvinený bol rozsudkom Okresného súdu Žilina zo 4. marca 2020, sp. zn. 35T/101/2019, právoplatným toho istého dňa, uznaný vinným zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bol podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. l), § 41 ods. 1, ods. 2 a § 42 ods. 1 Trestného zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, výkon ktorého mu bol podľa § 51 ods. 1 a § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmiennečne odložený s probačným dohľadom nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Okresný súd obvinenému zároveň podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona ustanovil skúšobnú dobu s probačným dohľadom na (tri) roky a podľa § 51 ods. 4 písm. e) Trestného zákona mu uložil aj povinnosť spočívajúcu v príkaze osobne alebo verejne sa ospravedlniť poškodeným. Súd prvého stupňa predmetným rozsudkom podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste uloženom obvinenému trestným rozkazom Okresného súdu Martin z 11. júla 2019, sp. zn. 4T/22/2019, ktorý nadobudol právoplatnosť 7. januára 2020, a ktorým bol obvinený uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace s podmiennečným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 1 (jedného) roka do 8. januára 2021, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Súd prvého stupňa napokon uvedeným rozsudkom podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému aj povinnosť nahradiť poškodenému R. X., nar. XX. Y. XXXX, trvale bytom Z., T. XX škodu vo výške 5.762,16 EUR.

19. Z predloženého spisu najvyšší súd ďalej zistil, že Okresný súd Žilina uznesením z 24. novembra 2020, sp. zn. 35T/101/2019 podľa § 51 ods. 7 Trestného zákona obvinenému do skúšobnej doby určenej rozsudkom zo 4. marca 2020, sp. zn. 35T/101/2019 započítal skúšobnú dobu, ktorá bola obvinenému určená trestným rozkazom Okresného súdu Martin z 11. júla 2019, sp. zn. 4T/22/2019, právoplatným 7. januára 2020, a to od 8. januára 2020 do 4. marca 2020, z čoho potom vyplýva, že skúšobná doba podmiennečného odsúdenia rozsudkom Okresného súdu Žilina zo 4. marca 2020, sp. zn. 35T/101/2019 začala plynúť 5. marca 2020 a so zohľadnením predmetného započítania uplynula 8. januára 2023.

20. Súd prvého stupňa v uznesení z 5. apríla 2023, sp. zn. 35T/101/2019 okrem iného uviedol, že obvinený v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia spáchal šesť priestupkov na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, a to napriek tomu, že si bol vedomý toho, že mu plynie skúšobná doba podmiennečného odkladu výkonu trestu s probačným dohľadom. Okresný súd za závažný označil priestupok podľa § 22 ods. 1 písm. c), bod 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, a to jazdu bez vodičského oprávnenia 21. septembra 2020, za čo bola obvinenému uložená pokuta 300,- EUR a trest zákazu činnosti. Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že vedenie riadneho života je také, ktoré nebude spojené s páchaním akejkoľvek protiprávnej činnosti, a to ani na úrovni páchania dopravných priestupkov s tým, že frekvencia páchania dopravných priestupkov obvineným počas plynutia skúšobnej doby nasvedčuje skôr neschopnosti obvineného viesť riadny život a za nemenej významnú považoval tiež skutočnosť, že obvinenému ani jeho zdravotný stav, na ktorý spolu s obhajcom poukazoval, nebránil tomu, aby sa nedopustil dopravných priestupkov, a to aj opakovane potom, ako mal pri dopravnej nehode 21. septembra 2020 utrpieť zranenia.

21. Krajský súd v Žiline v odôvodnení svojho uznesenia zo 14. júna 2023, sp. zn. 3Tos/60/2023 poukázal na odôvodnenie uznesenia Okresného súdu Žilina z 5. apríla 2023, sp. zn. 35T/101/2019, s ktorým sa stotožnil a v nadväznosti na sťažnostnú argumentáciu obvineného doplnil, že vedenie riadneho života počas plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia je potrebné skúmať komplexne, pričom táto podmienka (riadneho vedenia života) je splnená len vtedy, ak obvinený plní základné povinnosti občana nielen v súkromnom živote, ale aj v spoločnosti. Podľa názoru krajského súdu jedným zo základných znakov vedenia riadneho života je dodržiavanie právneho poriadku, a to tak právnych noriem zakladajúcich trestnoprávnu zodpovednosť, ako aj zodpovednosť za spáchanie priestupku, hoci v tomto prípade sa jedná o menej závažné protiprávne konanie. Krajský súd ďalej zdôraznil, že aj keď obvinený počas podmieneného odsúdenia spáchal priestupky, t. j. dopustil sa menej závažných protiprávnym konaní, a to inej povahy, ako pôvodne spáchaná trestná činnosť, ich početnosť (priestupkov) ho viedla k záveru, že obvinený v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia riadny život nevedol. Podľa názoru sťažnostného súdu uvedené dokumentuje ľahostajný prístup obvineného k dodržiavaniu právneho poriadku, pričom ani opakovane ukladané sankcie v priestupkovom konaní a plynutie skúšobnej doby s hrozbou nariadenia výkonu trestu odňatia slobody pre prípad porušenia podmieneného odsúdenia obvineného neprimäli k sebareflexii, k náprave, obvinený i naďalej pokračoval v páchaní priestupkov, a to aj rovnakých, za aké mu už krátko predtým bola uložená sankcia a tieto páchal v pomerne krátkom časovom období po sebe.

22. Podľa § 52 ods. 1, veta prvá, Trestného zákona Ak odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život, dodržiaval podmienky probačného dohľadu a splnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak nariadi nepodmienečný trest odňatia slobody, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby.

23. Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona Trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

24. Pri rozhodovaní o tom, či sa odsúdený v skúšobnej dobe osvedčil, alebo či mu má byť nariadený výkon trestu, musí súd vždy skúmať, či odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život alebo nie. Vedením riadneho života sa vo všeobecnosti rozumie stav, kedy odsúdený dodržiava právny poriadok a ďalšie základné normy občianskej spoločnosti, plní si svoje povinnosti voči štátu a spoločnosti, nezneužíva svoje práva proti spoluobčanom, nenarušuje občianske spolužitie v mieste bydliska ani v zamestnaní, nedopúšťa sa priestupkov, iných deliktov a trestných činov (R 22/1987). Jedným zo základných znakov riadneho vedenia života je dodržiavanie právneho poriadku. Ak podmienne odsúdený v skúšobnej dobe závažným spôsobom poruší právne normy najmä tým, že spácha úmyselný trestný čin, svedčí to spravidla o tom, že sa neosvedčil (R 19/1976).

25. Zo záverečnej správy probačnej a mediačnej úradníčky Okresného súdu Žilina zo 7. februára 2023, sp. zn. 1Pr/61/2020 vyplynulo, že probačný dohľad nad obvineným bol vykonávaný od 1. februára 2021, kedy sa obvinený po prvýkrát dostavil k probačnej a mediačnej úradníčke, pričom obvinený sa na probačné stretnutia dostavoval pravidelne a svoju povinnosť ospravedlniť sa poškodeným Z. T. a R. X. splnil osobne, čo obaja poškodení potvrdili probačnej a mediačnej úradníčke telefonicky. Dodržiavanie podmienok probačného dohľadu či splnenie uložených povinností a dodržiavanie uložených obmedzení nie je jediným kritériom, ktoré je súd povinný skúmať pri rozhodovaní o tom, či sa obvinený v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia s probačným dohľadom osvedčil (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. júna 2015, sp. zn. 5Tdo/30/2015).

26. Ako vyplynulo z dokazovania vykonaného na verejnom zasadnutí konanom na Okresnom súde Žilina 5. apríla 2023, obvinený v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia spáchal celkom šesť priestupkov na úseku cestnej premávky. Minister spravodlivosti v dovolaní okrem iného uviedol, že je potrebné skúmať, či spáchanie priestupkov na úseku cestnej premávky je vybočením z rámca vedenia riadneho života, pretože ich spáchanie nemožno mechanicky považovať za okolnosti odôvodňujúce nariadenie výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody. S uvedeným názorom v zásade možno súhlasiť,

avšak, podľa názoru najvyššieho súdu, v tejto súvislosti je potrebné zohľadniť aj ďalšie skutočnosti spojené či už priamo alebo nepriamo so spáchaním predmetných priestupkov.

27. Predovšetkým je potrebné poukázať na skutočnosť, že obvinený má v odpise registra trestov, ktorý bol oboznámený na verejnom zasadnutí konanom 5. apríla 2024, sedem záznamov, čo znamená, že jeho odsúdenie rozsudkom Okresného súdu Žilina zo 4. marca 2020, sp. zn. 35T/101/2019 nie je zďaleka jeho prvým odsúdením a trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu mu bol ukladaný opakovane (trestný rozkaz Okresného súdu Čadca z 28. novembra 2005, sp. zn. 1T/175/2005, trestný rozkaz Okresného súdu Čadca z 19. mája 2011, sp. zn. 2T/66/2011, trestný rozkaz Okresného súdu Čadca z 8. februára 2013, sp. zn. 3T/17/2013, trestný rozkaz Okresného súdu Martin z 11. júla 2019, sp. zn. 4T/22/2019), teda obvinenému podmienky, za splnenia ktorých by mu bolo možné nariadiť výkon uložených trestov odňatia slobody, museli byť nepochybne známe. Zároveň z uvedeného je zrejmé, že obvinenému bolo opakovane umožnené, aby svojím správaním v skúšobnej dobe a vedením riadneho života preukázal, že na jeho nápravu (prevýchovu) bezpodmienečný výkon uloženého trestu odňatia slobody nie je potrebný, no toto dobrodenie zákona zjavne nevyužil, pretože následne (po uplynutí skúšobnej doby) sa opakovane ďalšieho trestného činu dopustil [aj keď spáchanie ďalšieho trestného činu po uplynutí skúšobnej doby už nemôže byť dôvodom pre premenu predchádzajúceho podmieneného trestu odňatia slobody na trest nepodmienečný, každopádne táto skutočnosť je dôležitým, zásadným ukazovateľom v tom smere, že predchádzajúci podmienený trest odňatia slobody zjavne nevedol k náprave obvineného (aby v budúcnosti už ďalšie trestné činy, a to ani po skončení skúšobnej doby, nepáchal, teda nebol naplnený účel trestu v podobe páchatel'a napraviť), a preto je potrebné naňho pôsobiť nepodmienečným trestom odňatia slobody].

28. Najvyšší súd ďalej uvádza, že obvinenému bol rozsudkom Okresného súdu Žilina zo 4. marca 2020, sp. zn. 35T/101/2019 uložený súhrnný trest odňatia slobody pod spodnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby (pozn. dolná hranica trestu odňatia slobody za spáchanie zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona je 4 roky) vo výmere 3 (tri) roky [pozn. vzhľadom na jeho vyhlásenie o vine na hlavnom pojednávaní konanom 4. marca 2020, čo sa však neprejavilo vo výrokovej časti predmetného rozsudku označením § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona], pričom ani táto skutočnosť neprímala obvineného k väčšej obozretnosti pri vedení života počas skúšobnej doby v tom smere, aby preukázal svoje odhodlanie riadne ho viesť a schopnosť už tentokrát sa naozaj z podmienčne odloženého trestu odňatia slobody bez nutnosti jeho bezpodmienečného výkonu poučiť, nielen tým, že nebude páchať trestnú činnosť, ale ani priestupky.

29. Na predmetnom verejnom zasadnutí bola tiež oboznámená lustrácia z Centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov, z obsahu ktorej vyplynulo, že obvinený priestupky na úseku cestnej premávky páchal opakovane, a to aj pred jeho odsúdením rozsudkom Okresného súdu Žilina zo 4. marca 2020, sp. zn. 35T/101/2019, keď z predmetnej lustrácie z 30. marca 2023 vyplynulo spáchanie celkom 12-tich priestupkov na úseku cestnej premávky.

30. Za podstatnú skutočnosť však najvyšší súd v zhode so závermi, ku ktorým dospeli okresný a krajský súd, považuje početnosť priestupkov spáchaných počas skúšobnej doby a ich frekvenciu, ktoré zatláčajú do úzadia fakt, že priestupky spáchané obvineným nesúviseli s trestnou činnosťou, za spáchanie ktorej mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody. Prvý z priestupkov obvinený spáchal už pol roka po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Žilina zo 4. marca 2020, sp. zn. 35T/101/2019 dňa 16. septembra 2019 (ako vodič nemal pri sebe platné doklady predpísané zákonom, za čo bol v blokovom konaní potrestaný pokutou 20,- EUR) a ďalší len o päť dní neskôr, a to 21. septembra 2019 (jazdil bez vodičského oprávnenia, za čo bol v správnom konaní potrestaný pokutou 300,- EUR a zákazom činnosti).

31. Ďalšie štyri priestupky obvinený spáchal 4. októbra 2022 (ako vodič nemal pri sebe platné doklady predpísané zákonom, za čo bol postihnutý v blokovom konaní pokutou 10,- EUR), 23. októbra 2022 (nerešpektoval dopravné značenie, za čo bol v blokovom konaní postihnutý pokutou 50,- EUR), 19. októbra 2022 (stál na vyhradenom parkovacom mieste bez vyloženia kartičky zdravotne ťažko

postihnutej osoby, za čo bol napomenutý) a 6. decembra 2022 (zastavil a stál na mieste, kde sa tak urobiť nemôže, za čo bol v blokovom konaní postihnutý pokutou 20,- EUR).

32. Na jednej strane možno namietat', že ide „len“ o šesť priestupkov za dobu troch rokov plynutia skúšobnej doby, no na strane druhej možno oponovať tým, že obvinený potom, ako bol 21. septembra 2020 účastníkom dopravnej nehody, pri ktorej utrpel vážne zranenia, v priebehu jedného mesiaca (október 2022) spáchal tri priestupky a v priebehu troch mesiacov (október - december) spáchal štyri priestupky. Zároveň je potrebné uviesť, že obvinený posledné štyri priestupky spáchal v závere plynutia skúšobnej doby (pozn. táto uplynula 8. januára 2023) s tým, že súdy nižšieho stupňa na túto situáciu v rozumnom čase reagovali a okresný súd podmienený trest na trest nepodmienečný premenil už 5. apríla 2023 (ani nie po troch mesiacoch).

33. Nie je možné sa stotožniť s názorom vyjadreným v podanom dovolaní v tom smere, že riadnym životom nemožno rozumieť „bezchybný“ či „vzorový“ život, pričom pojem „riadny“ odkazuje na život bežného člena ľudskej spoločnosti, ktorý sa dopúšťa aj menších prehrškov. Je možné pripustiť, že spáchanie dopravného priestupku sa môže prihodit' hocikomu (nesprávne zaparkovanie, nepozornosť a s tým spojené prekročenie rýchlosti a pod.). Na strane druhej nie je možné súhlasiť s tým, že opakované páchanie „menších prehrškov“, v prípade obvineného priestupkov na úseku cestnej premávky menšej závažnosti, je možné stotožniť s „riadnym“ vedením života, pretože takéto zjednodušenie by v podstate znamenalo, že priestupky menšej závažnosti je možné páchať opakovane a táto skutočnosť nebude mať žiaden vplyv na posúdenie vedenia života takéhoto občana.

34. Každopádne v prejednávanej veci početnosť spáchaných priestupkov a ich frekvencia, keď obvinený potom, čo mu bola udelená sankcia za priestupok, spácha ďalší v rozpätí piatich dní a následne tri v rozpätí jedného mesiaca, preukazuje, ako na to poukázali už súdy nižšieho stupňa, jeho ľahostajný prístup k dodržiavaniu všeobecne záväzných a všeobecne akceptovaných pravidiel správania sa, teda k právnemu poriadku Slovenskej republiky, zároveň neschopnosť alebo neochotu poučiť sa zo sankcií miernejšieho charakteru, čo záveru o vedení riadneho života bráni.

35. Pokiaľ minister spravodlivosti v podanom dovolaní v podstate namietal, že obvinený dodržiaval podmienky probačného dohľadu a splnil uložené povinnosti a obmedzenia, preto nariadenie nepodmienečného trestu po uplynutí skúšobnej doby už nemá zmysel, k tomu je potrebné uviesť, že vychádzajúc z účelu trestu uvedeného v § 34 ods. 1 Trestného zákona a zohľadňujúc fakt, že obvinenému bol uložený trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu, v prípade obvineného do popredia vystupuje najmä účel trestu spočívajúci vo vytvorení podmienok na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život, teda nedopúšťať sa protiprávnej činnosti, a to či už v podobe trestných činov alebo priestupkov, ideálne už navždy, a pokiaľ tento účel podmienené odložený trest odňatia slobody nesplnil (obvinený sa opakovane dopúšťať priestupkov v relatívne krátkom čase po udelení sankcie za ne), je nevyhnutné pristúpiť k jeho premene. Inak povedané, s ohľadom na vyššie uvedené, spoločnosť očakávala, že obvinený nebude páchať nielen druhovo rovnakú trestnú činnosť, ale ani inú trestnú činnosť a ani priestupky. Aj keď obvineným spáchané priestupky druhovo nesúvisia s jeho predchádzajúcou trestnou činnosťou, neznamená to, že nemôžu mať vplyv na posúdenie potreby premeny podmieneného trestu odňatia slobody na trest nepodmienečný. Opačný výklad by v podstate viedol k zjednodušenému záveru, že pre vyslovenie osvedčenia sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia stačí, ak obvinený počas nej nespácha druhovo rovnaký, či prípadne iný trestný čin, pričom takéto zovšeobecnenie nie je možné akceptovať, pretože jednak nevystihuje otázku premeny trestu v celej jej komplexnosti a potrebu zohľadnenia aj ďalších faktorov pre konštatovanie vedenia riadneho života, ako to už napokon bolo vyššie uvedené a neumožňovalo by pristupovať k ukladaniu trestu a jeho premene individuálne s ohľadom na konkrétne okolnosti toho ktorého prípadu a konkrétne pomery toho ktorého obvineného, aby bola dosiahnutá jeho náprava.

36. V neposlednom rade nepodmienečný výkon trestu odňatia slobody v prípade obvineného sleduje aj ďalší účel trestu vyjadrený v § 34 ods. 1 Trestného zákona, a to odradenie iných od páchania trestných činov. Podľa názoru najvyššieho súdu všeobecná, paušálna nemožnosť premeniť podmienený trest na

trest nepodmienečný aj v prípadoch spáchania druhovo odlišných priestupkov oproti spáchanej trestnej činnosti pri existencii ďalších závažných okolností prípadu a pomerov obvineného, by mohla zásadným spôsobom prispieť k nespôsobilosti podmienne odloženého trestu odňatia slobody odradiť iných od páchania trestných činov.

37. Zhrnúc vyššie uvedené sa žiada uviesť, že v prípade rozhodovania o osvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmienne odsúdenia je ku každému prípadu potrebné pristupovať individuálne a nie je možné paušálne, avšak detailne stanoviť, aké konkrétne konanie je, či naopak nie je dôvodom na nariadenie výkonu podmienne odloženého trestu odňatia slobody. Zohľadňujúc však osobitosti prípadu obvineného uvedené v bodoch 26 až 34 tohto uznesenia najvyšší súd dospel k záveru, že Okresný súd Žilina a následne Krajský súd v Žiline nepochybili, keď konštatovali, že obvinený v skúšobnej dobe podmienne odsúdenia riadny život nevedol, a preto je potrebné podmienne odložený trest odňatia slobody premeniť na trest nepodmienečný.

38. Vzhľadom na to, že minister spravodlivosti svojimi námietkami zjavne dovolací dôvod podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku nenaplnil, najvyšší súd jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

39. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.